

Književne novice

„Kratka zgodovina slovenskega naroda“. Slovenski mladini v pouk sestavil Pavel Poljanec. Ponatis iz „Novega slovenskega Štajerca“. V Ljubljani 1908. Tiskal Dragotin Hribar. Cena? — Popularno delce, ki bo jako dobro služilo svojemu namenu: seznaniti širše kroge, zlasti pa učečo se mladino s poglavitnimi momenti iz zgodovine slovenskega naroda.

Trgovski koledar za leto 1909., ki je izšel že, ima sledečo bogato vsebino: Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ in odbor, posredovalnica, trgovski dom, koledar, kolkovne lestvice, podrobna določila za kolkovanje listin, spisov, računov itd., pošne določbe, kovani denar raznih držav, mere in uteži, obrestne tabele, preračunjevalne tabele, lovski red, užitninska tarifa za Ljubljano, uvozna carina, avstrijski konzulati, nekoliko o varstvu patentov in vzorcev, trgovska korespondenca, tabela za razredčevanje alkohola, kalkulacija, nasvet trgovcem z jestvinami, pojasnila glede železnic, potni listi, razprodaje, krošnjarstvo, dopustnost trg. potovanja, kako se protokolira firma, kaj je treba storiti osebam, ki postanejo samostojni trgovci, posebna določila za izvrševanje trgovine z mešanim blagom, s špecerijskim, materijalnim in kolonijalnim blagom, olajšave glede donajanja sposobnostnega dokaza, sposobnostni dokaz za trgovinske obrte in trgovske družbe, obrtne pravice trgovcev, ki prodajajo storjeno moško, žensko in otroško obleko, ter prodajalcev čevljev, pokojninski zakon za zasebne uslužbence, trgovsko-obrtne strokovni tolmač, ugodnosti na železnicah za trgovske potnike, ki imajo kovčege z vzorci. — Koledar obsega 131 tiskanih strani. Uredila sta ga gg. dr. Rudolf Marn in Silvester Škerbinec. Koledar je naročiti naravnost pri slovenskem trgovskem društvu „Merkurju“ v Ljubljani. Cena mu je 1 K, po pošti 1 K 20 h. Čisti dobiček koledarja se steka zakladu za „Trgovski dom“.

Grof Lev N. Tolstoj: Kazaki. Kavkaška povest. Iz ruščine prevel Josip Knaflič. V Trstu 1908. Tiskala in založila tiskarna „Edinost“. Cena 1 K 60 h, po pošti 10 h več. — „Kazaki“ so eno izmed onih del velikega ruskega pripovedovalca, ki bodo radi svoje pristnosti večno živela. Kdor jih čita, jih ne pozabi več. Mesta so v njih tako polna resničnega življenja, da se vtisnejo neizbrisno človeku v spomin in v srce. Bila je srečna misel, prevesti to slavno delo na naš jezik. Prevod je gladek in se čita kot izvorno delo. Knjiga je lepo opremljena. Značilno naslovno sliko je narisal naš rojak Hugo V. Gerbič. Dobiva se knjiga za gorenjo nizko ceno po vseh knjigarnah na Slovenskem.

R. Fr. Magjer: Porivi. (Nove pjesme.) 1908. Tisak Prve hrvatske dioničke tiskare u Osieku. 53 str. Cena 1 K. — Prvo zbirko svojih pesmi je izdal pisatelj z istim naslovom („Porivi“) že l. 1906.; sicer pa nastopa večinoma kot mladinski pisatelj. — Ako se kdo posveti intenzivno eni stroki, vtiskuje vsakemu svojemu delu nehote pečat glavnega svojega posla; zato smo pripravljene, da bomo našli v pesniški zbirki mladinskega pisatelja raznih znakov njegovega ožjega delokroga. Pohvalno pa moremo omeniti, da smo se varali v svojem pričakovanju, pohvalno zato, ker globoka in visoka poezija, kakršne iščemo v resnih pesniških zbirkah, ni

pristopna tisti „mladini“, ki so zanjo namenjeni načelno mladinski spisi! Pristopna je le zrelem, v normalnih razmerah torej kolikor toliko doraslim ljudem. — Pričujoče Magjerove pesmi so prav odvažnega značaja, posvečene vzvišenim idejam (domovini, pravici, vernosti), včasih v obliki ode. — Zdi se mi pa, da se pesniku najbolj posreči nežni ton; pesmi tega značaja (n. pr. „Jesen“, „Ženi“, „U oči ti gledam“) so najboljše v zbirki. Na tem polju si g. Magjer more še steči zaslug in slave; ne sme pa nežnih motivov metamorfozovati v grandioznost, kakor je to storil v pesmi „Vrba“; tak razkol se čuti neprijetno. — Precej pesmi je prigodnic; vendar so oblečene v dokaj splošno opremo.

Zbirka pesmi zasluži torej svoje resno uvaževanje; čisto nepotrebna je le polemična uvodna „pesem“ „Mojim klevetnikom“. — Knjigi je še pridejan prozaičen predgovor, ki razpravlja zlasti o važnem (?) vprašanju, naj li delajo pisatelji reklamo zase in za svoja dela in, ali je umestno, da vlagajo v svoja dela tudi svojo — sliko. — Vprašnji bo pač vsak rešil po svojem ukusu; eno pa je jasno: neprijetno je, da se rešujeta v predgovoru pesniške zbirke. *Dr. Jos. Tominšek.*

Rasad. Štivo za mladež. (Pripovijesti i pjesme.) Izdao i uredio Rudolfo Franjin Magjer. (Knjižnica za mladež. Knjiga I.) — Cena 90 h.

Mladina potrebuje knjig, kakor je ta: preveč debela ne sme biti, menjavati se morajo lahne povestice, mile pesmice priproste vsebine pa zvenečega ritma in nežnih čutov; nasproti njim gladke pripovedne pesmi in — sila važno! — kjerkoli je mogoče, primérne slike resnega in šaljivega značaja: taka mešana hrana v prikupljivi obliki prija mladini, in taka je pričujoča prva knjiga „Knjižnice za mladež“, ki jo je postavil v svet sila marljivi mladinski pisatelj R. F. Magjer. Zbral je okrog sebe različne mladinske pisatelje, pišoče v verzih in prozi (ti so: L. Varga, I. Šebečić, I. Grohovac, Rudolf baron Maldini Wildenhainski, Š. Lovašen), največ pa je prispeval sam. — Hvalevrednemu podjetju je želeti mnogo uspeha.

Dr. Jos. Tominšek.

Balkanska književnost v nemščini. Aus dem Balkanwinkel. Erzählungen aus dem griechischen, rumänischen und südslavischen Volksleben. — Leipzig 1908. — Cena? — Dr. Karel Dieterich je v tej knjižici prav srečno zbral devet kratkih povestic iz „balkanskega kota“. Dve sta grški, tri rumunske, štiri pa jugoslovanske, t. j. ena bolgarska in tri srbsko-hrvaške. Jako čedna je črtica „Um nichts“, katero je napisal Glišić. Prevod je menda oskrbel dr. Dieterich sam. Stud. phil. A. Dorić je prestavil iz Vazova „Der alte Jotzo schaut aus“ in pa „Heilig ist die Rache“, katero je napisal Dalmatinec Sima Matavulj. Lazarevićevo črtico „Das Volk wirde vergolden“ je preložil O. Franz v Belgradu, ki je sploh pri vsej stvari pomagal Dieterichu. Ravno tako ga je podpiral pri izbiranju tudi g. prof. Murko. — Prireditelj te zbirke je hotel nemško občinstvo nekoliko bliže seznaniti z balkanskimi narodi in njih umetnostjo, kajti niti inteligenca nemška nima o Balkanu jasnih pojmov; „das Wort „Balkan“ hat bei den gebildeten Deutschen oft einen gewissen üblen Beigeschmack“, beremo takoj v začetku predgovora. Vse slovanske povestice so vzete iz nižjih slojev, iz naroda. Morda izide še drugi zvezek, ki bo obsegal povesti iz srednjih krogov — seveda če se bo ta razpečal — „ein zweites Bändchen, das den typischen Gestalten des vorliegenden eine Reihe mehr individueller gegenüberstellen soll, dem bäuerlichen Leben das bürgerliche“. — Dr. Dieterich je šel z dvojnimi namenoma na delo. Prvič je hotel svoje rojake seznaniti z duševnim in kulturnim življenjem balkanskih rodov, drugič pa je hotel pokazati nemškemu občinstvu, kakšna in kolika je njih umetna moderna literatura.